

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“

Вибираєтися в Австрії:
за цілий рік 24 К
за пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
силкою 7 доларів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висилкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодиноке число на 10 сотіків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto пошт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний днівник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милості і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.Виходить у Львові що днія крім
неділь і руских съявляється об год.
по полуночи. — Редакція адміні-
страція і експедиція „Руслан“
при ул. Хмельовського ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в паса-
жі Гавсмана.Рукописи звертається лише на
попередній засторогу.Реклама є лише неопечатані
в вільні від праця. — Оповістки
звичайні приймаються ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
ні“ 40 сот. Подяки і приватні
допесеня по 30 сот. від стрічки.

Про Буковину.

Минувшого 1911-го року могли Буковинці обходити також свій ювілей, бо саме 50 років минуло, як Федькович почав печатати свої поезії, а перед Різдвом 1862 р. (як раз перед пів сотнею літ) вийшла його збірка поезій, видана Б. Дідицким. Ай! перед тим ай! потім жадел галицький або буковинський поет не здобув собі в ім'я такої слави, як Федькович своїми поезіями. Се був кобзар молодої української громади, яка народжувала ся в Галичині; своїм „невченим“, але могучим і талановитим словом він давав найліпшу основу програмі сїї громади, дока зував стійкість її і спонукав навіть ворогів або байдужих книжників відрізти чолом перед народною мовою, котрою можна було скласти такі гарні поезії, як були Федьковичеві. Молода громада мала Федьковича справді за свій прapor, за свого духовного провідника, хоч він жив від неї вдалика у Семигороді. І на Буковині, о скілько нечисленна тамошня руска інтелігенція читала „Слово“ Дідицкого і займала ся галицькими видавництвами, не був Федькович незнаним; цінили його всі, що хоч трохи займалися літературним рухом; цінили його і чужі, як от Німець проф. Найбільший, що спізняв ся на його таланті. Мало було таких людей, але були. У нас, як відомо, чи відроджене України чи відроджене Галичину починало ся літературними працями талановитих людей. Оттим то і Буковина могла съягнувати і звітній празник, 50-літні роковини свого національного відродження. Однак відносини у теперішньої буковинської нашої інтелігентності зложилися якось так прикро, що сї будь що будь немаловажні роковини минули майже без гомону. А шкода, бо ся нагора надавала ся до розбудження духа у громаді, до перевідгуку праці за 50 літ, до оцінки здобутих придбань і до борби із зневірою та розчаро-

ванем, що, мов червак, точать душу неодного Буковинця.

Коли забути минувшину та вдивляти ся тільки у сучасні відаєнні, то можна й справді нераз почасти у зневіру, але жите народу — се не коротке жите одного чоловіка і мріяти його треба більшою мірою, ніж щоденними людьми пригодами. Пів сотні літ життя буковинської Русі — се розмірно незвичної громади, котра й тепер не має більше душ, як тріста тисяч з чимсь — се пів сотні літ борби нашої національної ідеї в ворогами своїми і чужими. Найбільшими ворогами сїї ідеї були від 1849 р. волоські бояри, котрі в мініструї відогралі на Буковині ту саму ро лю супротив нас і супротив свого власного народу, як польська шляхта в Галичині. Се була верстви народу, котру ще перед кілька відьми відогралі в сїї ганьбив президента краю, Німець Гое, за її байдужність до народного шкільництва, хоч би й свого власного, — верства, яка довгий час носила ся в іредентою і тужила за окремою дако-румунською державою, яка дбала о власті на свою користь і, коли не могла захопити адміністрацію краю в свої руки, то захопила хоч право-славну церкву і заподіяла нам нечисливі школи на сїм полі.

Бо хоч сї бояри й не дбали про освіту народу, але волоські національну ідею все мали на устах і в ім'я її бажали звіргнутися до себе всіх мешканців „волоської“ віри, граючись тим словом цілком так, як наши галицькі москофіли словом „русскої і руської“, — і ширячи від 1849 р. думку, що хто в волоській (православній) віри, сей уже Й Волох-Румун. Власть сїх боярів зломила ся аж 1904 р., але давні кривди буковинськів на церковній полі ще не усунені; тут ще найбільше причин до суперечок між двома автохтонними народами.

Другим ворогом нашої національної ідеї на Буковині було німецьке правителство. Невеличка громада буковинської народності

Жидами довгі літа панувала над Волохами і Русинами, користаючи з їх незгоди і націоковуючи одних против других. Що в Галичині уже коло 1870. р. належало до історії — себ то німецька мова по урядах і школах — се на Буковині ще й досі не перевело ся. А

Жиди відогралі там таку саму ролю, як в Галичині, ідуши завсідь рука в руку із сильнішими, використовуючи економічно народи та зводячи їх трохи не на жебрачу торбу.

Третім ворогом були москофіли. Галицькі москофільство захопило дуже скоро і Буковинців і ми від 1869. р., від часу заложення Рускої Бесіди в Чернівцях, бачимо у Буковинців ту саму деморалізацію, що й у нас. Не можна не усміхнутися сумно, коли читати величання першого буковинського провідника, о. Василя Продана, за його пожертвовані і патріотизм(!) і притім знати з інших жерел, які жебрацькі листи виписував сїї патріотичних почувань не добачили, як „Січовики“ спекли собі бублики і побільші здорові, хотій далеко, чи розуміють ще й досі, що зробив для нас Шашкевич і хто він був яко съящець і поет. Де „Січам“ радикальним о се ходить! Їх обходить, щоб стягнений з всіх усюдів народ побачив, як Радуляк та ще деякі будуть їхати на конях. Отсє була і ціль радикалів, щоби радикальну ідею в той спосіб розширити, поглибити і заохотити вступати в ряди того ніби то війска кошового. О почесті Шашкевичеві ім не силилось, оник прещі а priori вороги попів. І сталося. О. Шашкевич відслужив Службу Божу, а о. Пасецький в Корневі виголосив проповідь в честь Шашкевича. Ціла церква піднесла сїї вівтарем, учениками і вікнами „Січовиками“ в лентах, були в церкві три січові прапори, котрі мов на глум всім релігійним почуванням держано під час богослужіння, божзвісно, що „Січ“ мають прапори без съв. Михайлі або іншого съящецього. То була дійсно соблазн. О. Пасецький повинен був використати хвилю і сказати головно о діяльності съящецьич, релігійно-просвітній Шашкевича.

На тім покінчилося съяло а опіля відбувся січовий похід на улицю, яку прозвано Шашкевича.

Радикали се використали і зладили со-

хі визискують для себе і своїх злобних цілій.

Так стало ся і в Городенці. Найкрасіший син України-Русі, Шашкевич, коли біжив не згодив би ся на такий обхід свого съявеця.

Шумно розголошено, що відбудеться Служба Божа в церкві в Городенці, буде проповідь патріотична, похід, академія і концерт. Тє все вразді відбулось, але як? В тім саме ціла річ. Шашкевич і його ідеали в заході для нас дорогі, щоби ми не відгукнулись в той час з словами остероги на будуще для всіх наших патріотів духовних і съятечних, бож побіг їх найцирійших урі і патріотичних почувань не добачили, як „Січовики“ спекли собі бублики і побільші здорові, хотій далеко, чи розуміють ще й досі, що зробив для нас Шашкевич і хто він був яко съящець і поет. Де „Січам“ радикальним о се ходить! Їх обходить, щоб стягнений з всіх усюдів народ побачив, як Радуляк та ще деякі будуть їхати на конях. Отсє була і ціль радикалів, щоби радикальну ідею в той спосіб розширити, поглибити і заохотити вступати в ряди того ніби то війска кошового. О почесті Шашкевичеві ім не силилось, оник прещі а priori вороги попів. І сталося. О. Шашкевич відслужив Службу Божу, а о. Пасецький в Корневі виголосив проповідь в честь Шашкевича. Ціла церква піднесла сїї вівтарем, учениками і вікнами „Січовиками“ в лентах, були в церкві три січові прапори, котрі мов на глум всім релігійним почуванням держано під час богослужіння, божзвісно, що „Січ“ мають прапори без съв. Михайлі або іншого съящецього. То була дійсно соблазн. О. Пасецький повинен був використати хвилю і сказати головно о діяльності съящецьич, релігійно-просвітній Шашкевича.

На тім покінчилося съяло а опіля відбувся січовий похід на улицю, яку прозвано Шашкевича.

Радикали се використали і зладили со-

Ант. П. Чехов.

Бесідник.

Одного прекрасного ранка хоронено колишнього асесора, Кирила Івановича Вавилонова, який помер з причини двох недуг, так дуже розширеніх в нашій вітчизні: лихої жінки і альгомію. Коли похоронна процесія двинула ся з церкви в кладовище, одесь з тої варішівокий по службі, якийсь Поплавський, сів на ізвоївка і погнав до свого приятеля, Григорія Петровича Запойкіна, молодого чоловіка, але вже доволі популярного. Запойкін, як відомо многим читачам, мав рідкій талант, ваголошувати без підготовання весільні, ювілейні і похоронні промови. Він може говорити, коли понадобиться ся: з просоня, з голому, в мертвіці піднімі виді, в горячі. Єго річ пливе гладко, рівно, як вода з водопровідної труби і обильно. Жалібних слів в єго ораторськім словарі значно більше, чим в єго реставрації тараканів. Він говорить все краснорічно і довго, так що деколи, головно на купецьких весілях, щоби єго остановити, треба прибрати до помочи поліції.

— А я, братчику, до тебе! — почав Поплавський, заставши єго дома. В мить одівайся і єдемо. Умер оден з наших і ми єго в склоху на другий съвіт відправляемо, тому треба, братчику, сказати на прощане яку не будь промову... На тебе ціла надія. Якби вмер хто небудь з поміж маленьких, ми не стали

би тебе непокоїти, а се прецінь секретар... під певним оглядом канцелярійний стовп. Нікако таку „шишку“ хоронити без промови.

— А, секретар — зівнув Запойкін. Чи той пінціца?

— Так, пінціца. Будуть млинці, закуска... на ізвоївка дістанеш. Поїдемо, серце! Розведі там, на могилі, по ціцеронські яку не будь „мантіфоль“ а ще не аби якого спасибіг діжеш ся!

Запойкін радо згодив ся. Він розбурив волосе, випустив на лиці мелянхолію і вийшов з Поплавським на улицю.

— Знаю я вашого секретаря — сказав він, сідаючи на ізвоївка. Пройдисьвіт і бестія, царство єму небесне, яких мало!

— Ну, Григорію, не яло ся ганьбити по-кінцівкі.

— Річ певна, aut mortuis nihil bene, но все таки з него пройдисьвіт.

Приятелі дігнали похоронну процесію і злучилися з ними. Покійника несено повільно, так що до кладовища они успіли тричі забігти в трактирну і випити за упокій душі по маленький...

На кладовищі відслужено літию. Теща, жінка і сестра жінки покірні звичаєви, богато плакали. Коли сиускали домовину в могилу, жінка навіть крикувала: „Пустіть мене до него!“, однак в могилу за мужем не пішла, мабуть, на згадку про пенсію. Запойкін заїдав, аж все утихло, виступив вперед, обвів всіх очима і почав:

— Чи вірти очам і слухови? Чи не

страшний сон ся домовина, ті заплакані лица, вітхані і плачі? Горе, се не сон і зір не обманює нас! Той, якого ми ще так недавно бачили на стільки бодрим, на стільки молодечко съяжким і чистим, який так недавно на наших очах, на взір неутомимої чоли, носив свій мед в загальній улій державного устрою, той, який... той сам повернув ся тепер в порох, в матеріяльний міраж. Невмоля смерть наложила на него кощаву руку в той час, коли він, не глядачи на єго скривленій ріст, був повний розцвіту сил і ясно, близкучих надій! Невіджаючи страта. Хто заступить на його? Добрих урядників у нас багато, але Прокоп Осипович був одиноким. Він до губини душі був відданий свому чесному обвіязкові, не щадив сил, не досиляв ночів, був безкорисним, не підкупним.... А як не пана він тих, що старали ся, в некористі загалніх інтересів, єго підкупити, що стреміли втягнути єго в зраду його обвіязку приманчими добрами съвіта.

Так, в наших очах роздавав Прокоп Осипович свою невелику платню бідайним товаришам, а в сїї хвілі чули плачі від і сірі, що жили з єго милостині. Відданій обвіязкам і добрим ділам, він не знав радості в житі і навіть відказав собі щастя родинного житя. Вам відомо, що він до кін

бі радикальний похід, який поміж іншими є знаменитим гачком на хлополапство у темного загалу. Музика і похід хоч би і калік робить своє. А за се не взяли в тім поході ані тов. „Єдності“ ані „Сокільські Січи“ по просту тому, що їх не прошено. І не дивиться добре люди, що Радуляк упік собі на сивому шкапинці більший кусок ніж він всі, бо там були тисячі темних людей, яких врахує то, що видять очима і чують командирку та сурму чи музиків військову січову. От і прямір нашого патріотизму, що позвалисѧ на се в більшій день, съвідомо і зовсім добровільно, щоб певіт радикализувався. Наша біднота і тупоумість та безkritичність руска доходить аж до забуття, до виридання з під народовецького стілу найкрасших сил а пхас їх силоміць в радикальний рай.

Між християнами а тими що стоять на чолі соціалістично-радикального напряму, нема в таких сиравах ніяких точок спільніх, а що у нас се не поняте, тому ми терпимо з народ калік та привічаємо ся до радикальних забаганок. Тому ніколи не можна навіть сирав народних трактувати на спілку із ворогами віри і Церкви, як се мало місце в Городенці. Се болючо відвідається від насіння віри і Церкви, як се мало місце в Городенці. Се болючо відвідається від насіння віри і Церкви, як се мало місце в Городенці. Се болючо відвідається від насіння віри і Церкви, як се мало місце в Городенці.

У інших якось та справа є вже поладана а в нас, от бодай і не казати. І завдяки тому радикалізм процвітає, використує кожу нагоду, щоб свою ідею поширити. Не Шашкевич був героєм дня 26. грудня ані тим менше всі члени Комітету обходу сивята Шашкевича, але власне той, що то моргав та підсмішкував ся злобою із вас і вавши концертів, академій, бесід, проповідей і богослужень, то той.. на сивому лошаті.

П. Булик виголосив пламенну бесіду, котрої певно нарід не зрозумів, а шкода велика, бо великих слів велика сила певно не є приступна для темного загалу.

Так скінчилася друга частина обходу, а не-бажав відбулася і Академія для селян. Співав досить слабо хор Січовий і хор збираний із цілої Городенки віддав кілька пісень радикального, змісту і деякі пісні народні, менше удачно. Але о се нам не ходить, бо як хотів, так пів. Вершком цілого обходу була бе-сіда п. Приймі, директора прив. рускої гімн., котрій прекрасно змалював долю Русі за кінців, під Польщею і тепер, згадав умисно за Січ Запороску, що мала на цілі боронити „віру і народ“ (та треба догадуватись, що кождий подумав собі а не так як теперішні „Січи“ радикальні, котрі руйнують віру, моральності і ширять роздорів і братобійчу вражду, біятику та пиятику) вівів слухачів загінточизни страшним коротанем нашого народу до часів Маркіяна. Осудив всіх, котрі не

— Він і не вмирав! Умер Кирило Іванович!

— А прецінь ти сам сказав, що у вас номер секретаря!

— Та Кирило Іванович був секретарем. Лише ти, чудак, перепутав. Прокіп Іванович, се правда, був у нас раніше секретарем, але два роки тому перевели його до другого відділу на столонаочальника.

— А чорт вас розбере!

— Чого ж ти остановив ся? Продовжай промову, так не гарно!

Запойкін обернув ся до могили і з давнішою краснорічністю продовжав передавану промову. Біля памятника, стояв дійсно Прокіп Осипович, старий урядник з огорленим лицем. Він глядів на бесідника і сердито хмурився.

— Алех тобі нині поталанило! — съміялися урядники, коли разом з запойкіном відвертали в похоронів. — Живого чоловіка похоронив!

— Не гарно, молодче! — воркотів Прокіп Осипович. — Ваша промова може пригоджати для війська, але відношення до живого она є — лише глувованем! Змілуйте ся, що ви говорили? Безкорисний, неспікуній, взятків не бере! Прецінь про живого чоловіка можна говорити таке лише в глувованю. І ніхто вас, пане не просив, щоби ви розпросторювали ся про мою особу. Негарний, безобразний, нехай і так буде, але по що моє лице виставляти на позорище? Обидво!

Переклав **

съвятують съвята із засади тому, що він був в одежі съвященичій тай представив его долю і долю рускої справи. Ся патріотична бе-сіда, річеві аргументи і висновки бесідника зробили дуже корисне вражене на слухачах. Вечером відбув ся концерт. Слові випали слабо. Рівно ж виголосив промову в честь Шашкевича о. Стрільчик із Стрільча. Бесіда була монотонна і без одушевлення, до того для інтересу зовсім не придатна.

От так випав концерт нашого слововія укр. руского, що в своїй немочі тілесні висказав слова знамені: „Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш, а не возьмеш милості і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руська“.

А я сказав „Quousque tandem“? Глубока задума насіла на душу по сім обході Шашкевича, котрій вирік повисі слова. Я пізнав, що ідея Маркіяна ще не зрозуміла добре, бо нема в нас ні серця ні милости, ні душі вівіри. Съвітло гасне, а довкруги народ туманіє запаморочений радикальною дурійкою. І в съвітльниках наших здається мало оліви, бо ні серця ні віри Маркіянові не видно. Лишилися радикальний каганець. І се роздирає шуточник, убиває енергію, бо і Маркіянов заповіт вихіновують злобні сини Русі до своїх дияволських цілій, а дехто ревно ще й в тім помагає і то в ім'я Маркіянових ідеалів, в ім'я просвіти і науки, в ім'я навіть християнських засад. Тож кличу в ім'я тих же ідеалів „Quousque tandem“?

o. I. K.

Парламентарі і делегаційні промови руских послів.

Річ делегата Гр. Цеглинського,

(Конець).

Не хочу сим разом нічого говорити про політику Росії, але її економічна політика являє ся мені прямо съмішною. Стільки мільйонів вложила вже Росія у свій інтерес в Галичині, а не добула звісі ні найменшого доходу, аві ніяких відсоток. Росія мештує туди мільйонами, а здобула до сині ледви 2 проц. московських.

Але приятелі Росії все пишуть туди з Галичини, що вже майже головина сеї країни мріє в одушевленію про Росію, що уживає московської мови, знає вже добре московську літературу та мріє тільки про культуру Росії. Такі звіти подають ся прислужники Росії і тому Росія оснувала в Галичині минувшого року один дневник і тижневе письмо в московській мові, позакладала школи й бурси і населяла цілі бібліотеки.

На жаль показало ся одначе пізніше, що дітвора і школи, поміщені в тих бурсах, не мають з тих бібліотек ніякого хісна, іменно тому, що нерозуміють зовсім московської мови.

З огляду на те звернули ся галицькі прихильники Росії до своїх кормильців з просьбою, аби до тих бібліотек і „общежитій“ прислали їм ще й учителів правдивих Москілів, аби діти могли вивчати ся по московські.

Отже прошу: московське населене не не розуміє зовсім по московські і серед сеї „русской“ спільноти“ годі навіть виглядіти учителя московської мови. Ся політика Росії схіблена отже цілковито не тільки на Буковині, але і в Галичині.

Я мушу отверто сказати, що ми Українці в Галичині були вже давно упорались із сею російською займанщиною і зaborчтю, коли би она не найшла була підмоги в урядових кругах сего краю і у всяких польських партій.

Справді за намісником Пінського і Потоцького помогали московіфілам і поширано їх, а ще нині држать ся з ними дуже всеполяки і польська партія Подоляків. Завдяки сї підпорі від Поляків розросли ся сї чужеласі в Галичині.

В посліднім часі робить Росія в іншім напрямі. Хватила ся іменно релігійної пропаганди, що вельми небезпечна і може спровоцирувати чимало лиха в краю. До Галичини висилують російські круги місіонарів, аби приснувати народ до православної віри. Коли би висилили місіонарів Москілів, то ти не стрінули би ніякого довірю у народу, тому поступають ті круги так, що знаджують до Ро-

сиї укінчених гімназистів, виучують їх на богословів, а висвятивши їх на православних съвящеників відсилають їх опять домів до Галичини, аби там ширили православе, а з ним очевидну і російську політику. От се є те православе, о якім говорив п. др. Крамарж.

І так приміром в громаді Залуче уставив якийсь Гудима в мужніцькі хатині престол і відправляв там православну службу Божу, вказавши на те, що се властиво правдіві віра, а не та католицька, яку в Галичині загально ісповідують.

Подібно поступив православний місіонар Ілічко в Теляжи та Сандович в Грабі, який по укінченню богослуження перетягнув сорок селян на православе і вписав у свої книги. Поки що було сих місіонарів три, але нам зовсім добре звісно і се було навіть при людно оповіщено в урядовій „Львівській часописі“, що двадцять нових місіонарів виховується в Росії в Житомирі і Почаєві для подібних місійних цілій. Кромі того практикує ся там майже формальну крадіж дітей, поривають діти в Галичині, відставляють поза Галиніцю, а в Росії виховують опіля до таких яничарських цілій.

Коли ж знову галицьке населене, що в найбільшій часті всіх таки належить до українського народу, дальше інтелігентні круги, краєве правительство, ба й осереднє виступають проти тих підмульних заходів, що не є то ніякі поліційні міри проти законом призначеною народу і призначеною самообороні, і воно є зовсім так небезпечне, і єго дуже тяжко категоризувати, — бажаю, аби сї слози не внали на голову д-ра Крамаржа.

Як можна переслідувати народ, якого зовсім в Галичині нема, а який що найбільше з Росії нарочно там витворюють, аби єго можна було відтак переслідувати. (Делегат Пахер: Хто ж та надув д-ра Крамаржа?)

На се можу як стій отвітити. В тім якраз вина п. д-ра Крамаржа, що він поступає в тім питаню крайно поверховно і побіжно і позвалив московіфільським товаришам в палаті послів вмовляти в себе всілякі можливі казки, в які опіля на сліпо вірить.

Але міг би хтось мені також замітити: як можете казати, що в Галичині взагалі нема ніяких москівичів? Так вибрано прецінь двох „русско-національних“ депутатів?

Отже із скількості голосів, що внали на московіфільських кандидатів годі робити висновки про силу „русскої“ партії в Галичині, бо тих „русско-національств“ вибрали не самі виборці, іно помагало їм дуже богате жерело, що илило в Росії та заводнило карбованцями ціле виборче поле. За таку силу гроша, як видано тут в Галичині на виборчі цілі — тут, простіть, не хочу обидити відомого виборчого округа — можна би було вибрати і дійноді двох „русско-національних“ кандидатів! (Жива веселість).

Але і ті два, як кажуть, „русско-національні“ посли то властиво тільки з назви руско-національні, до своїх виборців промовляють они не інакше, як тільки по українські, а одні з них не вміє навіть ні в зуб по московські*. (Веселість).

З такими русско-національними кандидатами можна вкінди вести ділову рекламу, але поважно не можна їх брати ніяк і ніколи!..

Мимо того протиставив український народ в Галичині сим русифікаційним змаганям живловий відпір. Колиже Ви звete сеї відпір „українським Пісмонтом“, тут треба Вам ще сказати, що понукадо сеї оборони та вийшла не від віденських кругів, ані від австрійського правительства, іно в д. Україні самої, де народ знов ожив до свого історичного житя вже з початком XIX. століття і своїм могутчим розвитком пірвав також і український народ в Галичині. Під сим спасенним впливом живемо й до нині.

Але методу нашої праці над народом, обдуману роботу над культурним і господарським двігненем народу переймали ми від знаменитого учителя, від Чехів, що просував чуваючи нам в тій вельми трудній праці своїм візіонерством.

І чеський народ оснував собі Пісмонт, що зміг би бути окрасою і для кожного другого народу. Ми горді на те, що ми навчили ся в

тім згляді від ческого народу, а й на будуче від него навчимо ся!..

Не докорюю поважному товаришу др. Кр. своєвільностю ні лихам наміром. В чім промахнув ся др. Кр., те запровинив він тільки свою звичайно поверховностю і побіжностю. Коли він сказав, що він дивується тій байдужності російського правительства, з якою оно стрічає небезпечний український рух, то се яч час потім, скоро тільки о повіщено сей розговір, слідували прояв в урядового гнету. Українських редакторів гноблено і карано, і так засудили редактора „Товстонос“ за цілком невинний артикул на 300 карбованців або на двадцять тюрем, та варискі вечериці заборонювано, а укр. твори відомості розвязувано! (Голоси: Слухайте!)

Ті нещасні наслідки виступили отже неавтом. Я бажаю тільки п. д-ру Кр., аби, як ті каторжні підуть на заслане і проливати муту слози за покиненою родиною, за втраченою рідною країною і зарідають задля тяжкої категорії, — бажаю, аби сї слози не внали на голову д-ра Кр. і не обтяжили бременем єго совісти. Нехай і се не втілюється в таку ярку суперечність із рідним єму ческим народом. Боческий народ стояв заєдно за поступом і свободою.

У візвольних борбах, де ходило о свободу віри, слова і совісти, о вольності народу, стояв чесь

ского; на него буде вложене, здає ся, посредництво між Китаем і Монголією. Се впрочому не перешкоджує Росії висилати своїй війська до Монголії, буцімто для прочищення Границі.

Росія в Персії. До „Frankf. Ztg.“ доносять з Царгороду, що Росія побільшила свої відділи в околиці Хое і над озером Ірмія о 4.000 козаків. Турецкий генерал поручив турецькому війску над озером Урмія, щоби поступало оглядно і оминало якої небудь зачіпки з російським війском.

Галицький Сойм.

Вже перед отворенням попереднього засідання слідне було в соймовій салі занепокоєні. Очи всіх зверталися в напрямі лавок руских послів в яких руках зложенні мир або війна. Майже всі посли явилися; з московіфільських послів не явився посол Ганчаковський, як звичайно — посол Кривицький. Прибули також міністри Залеський і Длугош.

Посли Рутовський, Бандровський, Міхаловський та Стапінський поставили наглядні виски в справі підвищення учительської плати.

Засідання відкрив маршалок Бадені о год. 11:30 трикратним ударом маршалківською булавою.

Намісник повідомив про уступлене Митрополита гр. Шептицького і про іменування Епископа Чеховича соймовим віцемаршалком. Бесіду намісника виголошено по польській мові, але він відповів окликом руских лавок: „Скажіть також по руски, щоби і ми дещо знали“.

Після цього забрав голос маршалок Бадені і виголосив довшу промову провіборчу до сойму, про лихий стан краєвого бюджету, про дорожнечу, про лихе матеріальне положення народного учительства (по руски), про будову школ, висловив радість ізза розпочаття будови каналів, а вкінці зазначив потішачі проявлення економічного поступу в краю. Окликом на честь Цісаря покінчив свою бесіду краєвий маршалок.

Забравши знова голос, присвятив свою бесіду памяті померших послів Чеча, кард. Пузини, о. Стояловського і Ст. Брикчинського. Посли повстанцем з місць вшанували память покійників.

Намісник др. Бобжинський, обговорюючи політичне положення в краю в 1911 році, справу виборів до парламенту, справу шинкарських концесій, консервицію, пошесті сливаки, начерк нового водного закону, шкільництво, особливо закладання нових середніх шкіл з рускою і польською викладною мовою (по руски), справу підвищення учительської долі, перейшов до руско-польських переговорів, яких переведено для добра краю бажає намісник не лише як урядник, але й як горожанин краю.

Перед приступленем до дневного порядку, заждав голосу посол др. К. Левицький і висловив становище українського клубу в справі соймової виборчої реформи, визначуючи своє здивоване, що ся так преважна справа уступила місце меншим, важливішим, або й менше важливим справам. На конець зложив др. Левицький іменем українського клубу заявив, що до становища українського клубу супроти нехтования польською більшістю спротиви виборчої реформи.

Після того виголосив довшу тираду представник „подъяремнихъ Росіян“ др. Дудикович, жалуючись на переслідування російськими в Галичині і на шіономанію. Заявився так як др. Левицький за безправолочним поставленням соймової виборчої реформи на дневний порядок.

Пос. Петрушевич ставляє внесок на 8-днівну церерву в засіданнях для руско-польських переговорів в справі виборчої реформи.

Его виводи піддержують іменем свого клубу др. Король.

Пос. Лево заявляє іменем польських клюбів, що внесок п. Петрушевича є неможливий до прийняття.

Внесок п. Петрушевича відкинуто всіми польськими голосами.

Пос. Петрушевич жадає ще раз голосу і стверджує, що польська більшість, занявші неприхильне становище до его внеску, кинула визов борби, заявив, що Русини приймають сей визов і будуть бороти ся, съїдомі того, що за ними весь народ.

Коли маршалок гр. Бадені приступив до порядку дневного, зачала ся

технічна обструкція

руських послів при помочі всілякого рода інструментів. Особливе визначається в ході обструкціоністів пос. Старух. До обструкціоністів прилучилися і Дудиковичівці. О. Сеник свідчить аж на 2 інструментах.

На салі нічого не чути, мимо того спровадзює щось читають, маршалок щось гестикулює, а польські посли на коменду то підносяться, то опускають руки. Не помогла просьба маршалка до руских послів — обструкція тревала аж до замкнення засідання (2. година).

Про слідуєше засідання будуть повідомлені посли письменно.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Анизійчук.; римо-кат.: Гонорати. — В суботу: руско-кат.: Меланій преп.; римо-кат.: Іларія.

— **Стан здоров'я цісаря.** Супроти вістій поданих заграничними днівниками про стан здоров'я цісаря, стверджує „Korr. Wilhelm“, що легка недиспозиція, на яку монах жалувався в останніх тижнях грудня, уступила зовсім. Цісар тішиться постійно найліпшим здоров'ям і полагоджує без утоми свої щодені праці. Цісар приміняє звіти двірських урядників і слухає їх з великим заинтересованням, крім сего уділяє щоденno звичайних послухань. Нічний відпочинок цісаря і appetit в постійно добрий. Вчера вислухав цісар звичайних звітів, після чого привів на окремім послуханні міністра заграничних справ гр. Ерентія.

— **На „Дім сиріт“ в Станіславові.** На книжочку вкладкову ч. 81. „Власної Помочі“ в Станіславові зложили дальше отсії Добродії: Учениці приват. рускої семінарії учительської в Коломії 14 К і учениці школи виділової ім. кор. Ядвиги в Коломії 7 К, зложенні в день ім'янин свого катехита о. радника Николая Гриньовського, о. Іван Ісаїв з Лісок 11 К 70 с і кліче о. Августину Левицького в Коршеве і о. Михайла Романовського, пароха з Жукотини, щоби на ту ціль відправили також акафист; о. І. Ісаїв від себе 1 К 30 с; о. Володимир Левицький з Грохольської, Жукотинського деканата, зимовий плащник; Параскевія Костик з Станіславова 1 К; о. радник Вит. Білінський з Коцюбинець складку в церкві 30 К; о. Нестор Соневицький, парох з Івана пустого, з акафисту 17 К; п. Яніцький зі Станіславова 1 К; о. Василь Чайковський з Мишкова 10 К; о. Іван Коцюба, радник і парох в Тисмениці 16 К 80 с, зібрали в часі акафисту в день св. о. Николая в міській церкві; о. Лаврентій Ткачук 12 К 34 с, зібрали на надзв. соборі в чортківській деканаті.

Зложені від дня 1. серпня до дня 31. грудня 1911 р. 4.190 К 70 с.

Складаючи найсердечнішу подяку за ласкану пам'ять всім П. Т. Добродіям, висказуючи іменем сиріток з нагоди съїтого празника Рождества Христового (сей список складок ми одержали перед Різд. съятами — Ред.) цілі желали веселіх і щасливих Съяті Різдвяних та Нової Роки — і прошу в такій хвилі в своїх кружках родинних не забувати про бідні діти без батьків і матерій, які належать ся тепер в домі сиріт в Станіславові — сирітки ті, помолившись до Бога перед вечорою в суботу, приготованою їм їх Добродіями, помоляться також о благословенії Божі — о щасті, здоров'ї і добру долю всіх тих і їх родин, які про них памятали, і милосердне серце нераз для них оказали.

Вкінці прошу уклінно подати до відома підписаного, чи нема де сирітки бідної, круглої, т. є без батьків і матері, які могли би тепер знайти приют в домі сиріт, однак не молодіші, як 4 роки.

В Станіславові, дні 1. січня 1912.

о. Гордіївський
парох.

— **Розширене соймового будинку.** Наслідком збільшеного обсягу діланів показується, що соймовий будинок є за малий, щоби міг помістити всі бюро виділу краєвого і дати послам вигідні кімнати для нарад. Наслідком сего краєв. виділ предложити соймові предлогу побудовані третого поверху на своєму будинку

від сторони ул. Костюшка, та добудована другого поверху в подвір'ю, через що одержала би ся 29 великих бюрових льокалів і 4 великих салі комісійні. Ся добудова має коштувати поверх 300.000 К.

— **Відомін утечі М. Січинського.** По укінченію слідства в справі утечі М. Січинського з тюреми в Станіславові, зладила вже тамошня державна прокуратура акт обжалування, що обіймає 28 сторін письма і доручила его обжалуванням. Державна прокуратура обжалує п'ятьох дозорців тамошнього карного заведення: Ів. Нуду, рим.-катол. рел., Ізид. Тарнавського, греко-катол. рел., Кар. Маляжа, рим.-катол. рел., Ант. Цеслікова, рим.-катол. рел. і Іга. Котюшка, рим.-катол. релігії о се, що в Станіславові вночі на 10. листопада м. р. як вязничі дозорці карного заведення, обов'язані до пильновання вязня М. Січинського, знаючи, що його засуджено за злочин убийства, підступом помогли ему утіти з тюреми. Акт обжалування закидає крім сего Нуду і М. Журовському, сплюсареві, злочин крадежі з § 171, 174 і 176.

За Тарнавського, Маляжа і Цеслікова зложили їх родини по 2.000 К кавказі, випущено їх отже дня 5. с. м. на свободу. В вязниці остась лише Нуда, за кого не зложено кавказі.

Розправа відбудеться імовірно в марці, а покликано до неї 53 съїдків. Державну прокураторию буде заступати п. Гавінчак, а проводити буде радник краєвого суду Шнайдер. Обжалуваних будуть боронити: др. Володимир Юркевич, посол др. Л. Бачинський, др. І. Партицький і др. М. Зайнфельд. Наколи би Тарнавського Маляжа, Цеслікова і Котюшко почали відклик проти акту обжалування, можливо розправа відбудеться вже з кінцем січня.

— **Католицький банк на Угорщині.** Від якогось часу ведуться в Будапешті переговори, які мають на цілі основане католицького банку. Сей банк не має служити до цілій політичних, лише має уможливити хосенну льокацию церковних капіталів в фінансових інтересах.

— **Зміни в складі сойму.** Від останної соймової осії зайшли в складі сойму такі зміни: В місце померших пп. К. Чечи, о. Стояловського, кардинала Пузини засіли в гал. соймі пп. міністер скарбу Залеський, Ст. Лазарський і краківський єпископ Адам Сапіга. На місце уступившого п. Л. Пастора вибрано послом Люд. Германа. Кромі сего засіли в соймі нові ректори: краківського університета др. Вл. Шайноха, львівського університета др. Людв. Фінкель, львівської політехніки проф. Т. Філіп.

— **Росийський бальон на звідинах.** Перед кількома днями замічено над Гусятином бальон, що летів від сторони Росії в висоті кілька сот метрів. О скільки можна було ствердити далековидами, лодка під бальоном прибрана була в сино-блідо-жовті хоруговки, а в середині сиділо двох росийських офіціїрів, слідчих околію далековидами. По кількамінутовім шибовання над Гусятином, бальон змінивши висоту лету, вернув до Росії. Гусятинське старство повідомило про се намісництво, а також міністерство заграничних і внутрішніх справ.

— **Голод в Росії.** прибирає щораз більші розміри. В однім з останніх чл. „Daily News“ описує Н. В. Чайковський по своїм повороті зі східних провінцій страшне положення тамошнього населення. Збір занів зовсім, видаючи ледве 63 проц. середнього збору, а з настанем зими голод що раз більше заглядає до селянських хат. Населене, лишене всякої помочі продав за безцінні інвентар, щоби хоч в частині спокійні голод. Поживо населення в живудль, отруби, корінє і кора дерев. Наслідком такої поживи є шкорбут і тиф. Цілі громади продають ґрунти і готовлять ся на смерть. Діяльність правителства обмежає ся лише до поборювання грозячих розріхів. Правителство загарбало іменно в свої руки монополь опіки над провінціями діткненими голodom і виконує її на свій лад, усуваючи зависно від помічної акції всі особи і стоваришів. Вільно їм вправді збирати вкладки, але зібрані гроші мусить віддавати до каси урядового „Червоного Хреста“, звісного з того, що його голова вел. князь Сергій здійснював під час російско-японської війни гроши товариства. Всяка ратункова акція є поручена з урядом бувшим офіцірам, які господарюють в сей спосіб, що лише шеста частина грошей, призначених на ціль, діставається діткненим голodom. Населене, закуплене за суму 5 міл. карб., прийшло за

пізно, так що населене не могло вже з него користати; а між тим нужда стає щораз гринішою. Голод є для Росії другою — гospодарською Чушімою.

— **Кошти військової реформи.** З Відня доносять, що як заряд війска так і маринарки в головній сесії делегаційні, предкладаючи бюджет, будуть домагати ся побільшень різних позицій, як одноразових і біжучих видатків, що стоять в звязі з новим військовим законом. Загальну суму коштів військової реформи обчислено на 749 міліонів корон в одноразових видатках, а 6485 міл. кор. в біжучих видатках. Загальна сума на армію, а особливо на будову кураблів, виносить 712 міл. кор. біжучих, а 80 міл. кор. одноразових видатків.

— **Примірний син.** „Budapesti Hirlap“ доносить з Цетинії, що наслідник чорногорського престола кн. Данило, що перебуває тепер в Монте Карло, тішиться незвичайним щастем в грі і виграв в останніх днях 700 тисяч франків, які сейчас вислав королеві до Цетинії.

— **Росийські революціонери в обороні Персії.** „Нове Время“ доносить, що серед росийських революціонерів, що втекли з Тебрису, находити ся 120 Вірмен, які бороли ся з росийськими військами під команд

лаціні. Під час студій гімназійливих в Стрию прийшлося ему зазнати всіх зліднів ученика Українца взагалі, а хлопського сина з окрема. Здоровому фізично, повному сил, енергії і охочості до праці, витревалому та совісному заповідала ся вже в перших літах гарна будучина. Та сталося інакше. Вже в висших клясах під-упав на силах задля надмірної праці над собою і задля недостачі відповідного удержання, що однак і перед собою і перед другими укривав до останньої хвилі. Іго щарий характер і вразлива вдача не мало причинили ся до его ослаблення. То вічне внутрішнє напружене, надмірна праця, совісне виповнюване обов'язків при рівночасній матеріальній пужді витиснули свій нестерпний слід на его здоровлю. По несповна місячній недузі грудній попрашивався на віки з тим съвтом на превеликий жаль бідного батька і родини, свого темного села, над просвіченем котрого покійний так невтомно працював, і товаришів. Се нова жертва нужди нашого народу. Земля ему пером і вічна на память!

Олександр Барвінський.

Додаток до „Спомінів з моого життя”.

Листи П. Куліша, писані до мене.

Додаток до IV листу.

Ось якірі з моїх стихів, здається, кращі. Вибірайте. 1) Заспів; 2) Народна слава; 3) Чо есть ми і тебѣ, жено? 4) Сам собі; 5) Старець; 6) Давнє горе; 7) Люлі-люлі; 8) Химера; 9) Чумацькі діти.

З настуслі, здається б можна вибрати: (Заспів до поеми; потім, на стр. 113 від слово „Од Притепі до слова на 114 стор.) „Жадана доля“. Потім на стр. 117, од слова: „Козаченка“ до слова (стр. 119): „Чиста, славна наша слава!“

Із Чорної Ради — або од початку глави 10, або од початку глави 11, або од початку глави 12 та як до страниці 380. Там скінчили 6-ю стічкою, словами: „одпочину трохи“. Це розумно було б у цілій повісті, а тут не розумно і лишне, то треба повикладати.

V.

Відень, 13 лютого 1869.

Шановний Добродію!

Коли згоджуєтесь во мною, то не печайтеся і початку Гаркуши, бо се найкраще мініше во всіх Стороженкових, а коли Вам треба драму, то вільміт кусень из Щиро і любови Квітки. Він вище інших. У нас іще не росозвався, можна сказати, театр, бо не такі напів обставини. Про се можна й при писочку зробити. Гоголів Простак нічого значиво сам у собі не має, і автор єго нічого не репрезентує. Лучче заставте місце на те, в чому ми дужчі. Ви ж кажете, що місця мало!

Сіра кобила добре написана, та школа, що малює Українца дурнем, а вже з їого доволі кепковано. Автора ніхто не знає. На моя переднє слово не вважайте: там є дещо таке, що треба вияснити, на що так написано.

Посилаю Вам, накидок того, що Ви можете написати ширшенько або вужшенько перед думами і піснями. Думи печатайте осіякі і осік одну після одної:

1) Про Коновченка (українська народна думи і пісні). Іздання М. Максимовичем. Москва 1834. Стр. 51.). Коли книжки сієї нема в Вас, то я думу перепишу і пришлю.

Ся мусить бути перва, бо гарно починається.

2) Про Маркуса Богуславку. (Записки о Южній Русі, т. I, стр. 210).

3) Про трох братів. (Записки о Южній Р. I, 32).

або:

4) Про Бурю на Чорному морі (Максимович, стр. 14).

Потім пісні:

1) Ой поважай стару матір (Макс. 143).
2) Сядить козак на могилі (Макс. 148).
3) Відкіль ідеши? (Макс. 149).
4) Ой кін біжить... (Макс. 152).
5) Чорна ріла заорана (*) (Макс. 154). Із сієї пісні повикладати повторення, і гей, гей.

Я не маю збірників: Лукашевича, Метлинського і останнього Максимовичевого. Звідтіля ще можна вибрати; тай сих здається бу-

де доволі. Коли ж її, то ще в мене є Балині збірник (Харків, 1863). Звідтіля можна вибрати.

Се правда, що с Костомарова задля того треба вибрati щонебудь по Українські, щоб знали їого, яко писателя українського, а не московського тільки.

Пролог до Гайдамак скоротити, уникуючи слова гайдамаки і споминки про Ляхів, та й не казати, що се в поемі Гайдамаки. Там дуже гарно Шевченко боронить свою мову проти Московщини. Кожному треба знати на память. Дві московики — гарні в Нечая, тільки треба скоротити Кінець дуже гарний, де жити і Київ.

Проза:

1) Про Золоті Ворота. (Зап. о. Ю. Р. I, 3.).

2) Зап. о. Ю. Р. I, 289. Очаківська біда. Притулти приписочку: „Український народ має ту окремію вдачу, що любить сам з себе смітись, виставляючи себе ніби дурнем, а тим часом не себе вів осміює, а свою долю щербату. У съому стенографованому оповіданні виразно виставлено, як дякував Москаль козаків за їого вірні послуги, і який він був варвар, стоячи побруч из задавленим уже їого силою козаком Українським“.

3) Померші душі, ibid, стор. 303.

4) Що коли хочете: Запорозьке випитування розуму. (Зап. о. Ю. Р. I, 286.) або ще й се: Запорозці на своїх риболовлях, ibid, 111.

Ще гарна штука на стор. 77; „про запорозьких химородників та каверзників“ (тільки треба повикладати про Царівку, про карабінера, скруглита, щоб тильки видно було запорозця). Скінчти на стор. 80 словам: „проложено“.

Порядок самі уложіть.

До переказу про риболовство притулти 4 кусень из ст. 151, сюда ж из стр. 139 про наряди. Всі кусні про загорозьців можна злити в один і закінчити, як сиділи вони в кайданах за свої стегни.

Галицьких збірників міні не треба, а коли маєте Максимовичев 1851 р. (Київ) то притуліть. Звідтіля можна вибрати гарні речі.

Коли в читанні народної прози перше поміщати мете, то: „Померші Душі“. Тільки стих у всіх словесностях давнішій од прози. Народна пам'ять їго переховує. Давні речі були віршовані. Про се можна спом'януть в притисці. Тоді починаєте про Коновченка, і зробіть приписочку, що сю думу зложено про козацький поход під турецькі городи на Дністрі року 1618. (У Максимовича 1684 рік — брехня: він не тямив). Коли схочете, зацітуйте Sprawy Ukrainskie, przez Przyłekiego. Там є про сей поход.

З Біблії, I. книга Мусієва, г. XXXVII, стих 2., скорочуючи що до повісті не єдино викидаючи до приходу Іосипового батька в Египет. Скінчти стихом 30-м голови XLVI.

З Іова: стр. 57: „Божу ся тим...“ а скінчти на стр. 60 останнім словом, або вести далі і скінчти стихом: „Моя сурма по мертвому голосить“ на стр. 65.

Псалм, виберіть самі, як напечатаюця, бо с тих, що маєте де які, або я пришлю с пару країн.

Вибачайте, що так пишу непорядно і без прикладу: і неаджулюю і щоденної праці багатко.

Адресувати на мое ім'я: Wien, Vogtstadt Wieden, Untere Allee-Gasse, Nr. 9, Türe 5.

П. Куліш.

Телеграми

з дня 11 січня.

Відень. (Т. пр.). Цар Вільгельм з цісарською в повороті з острова Корфу мають загостити в маю до Відня і яко гості нашого цісаря замешкують через три дні в Шенбруні.

Париз (T. K. B.). Цілій кабінет подався до димсії. По раді міністров видано комунікат, котрий зазначує, що супроти трудності, на які натрапив Caillaux при обсаді теки маринарки, а котра то обсада є нагло кочечна, не може прем'єр брати одвічальності за стан правління.

(*) Се Галицька.

Конкурс. В Рускім Інституті для дівчат в Перешиблі є вільна посада учительки музичні на Фортепіано. Першеньство будуть мати ті, що викажуть съвідоцтвом покінченої школи музичної. Подані одвічально удокументовані належить слати зараз до заряду Руского Інститута для дівчат в Перешиблі. Виділ.

Др. Богдан Барвінський:

Зізд галицького князя Данила з угорським королем Белею IV. в Перешиблі 1250 р. історично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст 18. — Ціна 10 сот.

Жигимонт Кейстутович, великий князь Литовсько-руський. Історична мозаїка. Жовква 1905 8° ст. XIV+170. — Ціна 2 К.

Прешбурзький зізд в справі сладчини по Габенбергах. (Причинок до історії великого австрійського бенкоролів). Львів 1903. 8° ст. 70. — Ціна 30 с.

Zygmunt Kiejstutowicz, książe starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Ціна 50 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і матеріали до історії України-Русі. I. Жовква 1908 мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К.

Bogurodzica dzewicza a історичні висновки дра Шурата. (В інтересі історичної праці). Львів 1906. мал. 8° ст. 41. — Ціна 20 с.

Історичний розвій імені українсько-рус'кого народу. Львів 1909, мал. 8° ст. 41. — Ціна 40 с.

Історичні причинки і т. д. Львів 1909 мал. 8° ст. X+94. — Ціна 1 К 50 с.

I. Шевченко як „атеїст“ та поет „ненавистисти“. II. Безіменні „герої“ і їх керівники робота. (Дві відповіді кіеветникам Шевченка) Львів 1910. мал. 8° ст. 16. — Ціна 10 с.

Дістати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Товариство взаємного кредиту

„Джестер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаємних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закону о створенні кредитних спілок з рівними членами.

Одніальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілео Товариства в уділовані кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потрічения податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в півдні.

Кonto в Шадниці почтовий ч. 35.527.

Кonto жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 3,153.745.—

Уділи членські К 313.337.—

Позички уделені К 3,810.183.—

Канцелярія Товариства отворені перед полуднем.

!!! Купуйте !!!

одобреній Радою шкільною красовою і видаваний вкладом „Відавництва Чина св. Василія В.“ в Жовкові підручник дра Богдана Барвінського ч. з. „Оповідання з рідної історії“.

Підручник обнимав 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кревовім папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середніх шкіл і дає шкільній молодежі вперше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що вадає ся не лише для учнів I. класів середніх шкіл, але при достатчі іншого підручника й для учнів вищих класів, для руских виділових шкіл, для семінарій і ліцеїв в та до кваліфікаційних іспитів на народніх і виділових учителів.

Надає ся він до наук і в ділових та хлопічих бурсах і інститутах, а із за своєї пристрастності також для наївних читальень, для селян і міщан. З